

Profielschets Protestantse Gemeente te Angerlo/Doesburg

De Protestantse Gemeente te Angerlo/Doesburg wil een ongedeelde, open, gastvrije en vierende geloofsgemeenschap zijn, waar mensen met elkaar vreugde beleven aan Goddelijke inspiratie, gemeenschappelijke zingeving en maatschappelijke actie.

Algemeen

- Doesburg
- Angerlo
- De kerkgemeenschap
- De kerkdiensten
- Pastoraat
- Diaconaat
- Kinderen en jeugd
- Ontmoeting en bezinning
- Financiën en beheer
- De organisatie
- Links

• Doesburg

Wie over de IJsselbrug komt en de stad Doesburg binnen rijdt, denkt even dat de tijd hier stil heeft gestaan. Weinig steden in ons land zijn zo gaaf bewaard gebleven als deze oude Hanzestad. Het middeleeuwse stratenpatroon is nog volledig intact. Bovendien telt de binnenstad 150 beschermde rijksmonumenten. Zij getuigen van de rijke historie van Doesburg, dat al in 1237 stadsrechten kreeg.

Voor de laatste jaren is gebleken dat de monumentale binnenstad, waarop Doesburg met recht trots kan zijn, een economische factor van belang is geworden. Doesburg, drielandenpunt op de grenzen van Achterhoek, Veluwe en Liemers, geniet grote bekendheid, door zijn prachtig gerestaureerde historische binnenstad waarin de Grote of Martinikerk met zijn ruim 90 meter hoge toren een dominante plaats inneemt.

De Martinikerk is een laatgotische basiliek, gebouwd in Nederrijnse trant.

Een basiliek is een kerk, waarvan het middenschip met vensters boven de zijbeuken uitsteekt. De bouw was in 1532 gereed. Na de Reformatie gaat de kerk omstreeks 1578 over naar de Hervormde Gemeente in Doesburg.

Vele rampen hebben in de loop van de eeuwen kerk en toren getroffen, zoals in 1547, toen de bliksem insloeg en "van den tooren en kerk niet en heeft overigh gelaeten dat eenighsins van 't vuyr konde verteerd worden". De laatste ramp voltrok zich op 15 april 1945, toen de terugtrekkende Duitsers de toren opbliezen. Het westelijk deel van de kerk werd geheel verwoest en de rest werd zwaar beschadigd. Van het zeventiende eeuwse kerkmeubilair ging veel verloren. Na een jarenlange restauratie werd de kerk op 31 augustus 1972 in aanwezigheid van H.K.H. Prinses Beatrix weer in gebruik genomen. Ondanks de ramp is er nog veel waardevols te zien: de kansel, de avondmaalstafel, de pilaarstoel, en de kronen in het schip stammen uit de zeventiende eeuw.

Behalve als plaats van samenkomst voor de kerkgemeenschap vervult het gebouw een belangrijke functie op cultureel gebied. Jaarlijks worden door de Stichting Doesburgse Muziekcultuur zeven orgelconcerten in de zomermaanden en in de wintertijd een vergelijkbaar aantal zondagmiddagconcerten georganiseerd. Daarnaast is er de Stichting Monumentaal Walckerorgel die zich inzet voor onderhoud en restauratie van het instrument en studiedagen, masterclasses en open dagen initieert. Gedurende de zomermaanden wordt de kerk, ter bezichtiging, opengesteld en vinden rondleidingen plaats. De Stichting Manifestaties Martinikerk organiseert in deze periode tentoonstellingen.

• Angerlo

Angerlo was eeuwenlang een kerspel van Doesburg, dat houdt in dat het kerkelijk onder hetzelfde gezag viel. Rond het jaar 1500 telde het dorp negentig huishoudens (ongeveer 350 inwoners). Oorspronkelijk was de hervormde kerk een oud tufstenen kerkgebouw, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar getroffen werd. Haar huidige uiterlijk dankt de kerk – die aan de H. Gallus gewijd was - dan ook aan de restauratie, die kort na 1945 werd uitgevoerd en waarbij de kerk op rigoureuze wijze in de oorspronkelijke romaanse staat werd teruggebracht. Bij de restauratie zijn de romaanse schipmuren weer tot hun oorspronkelijke hoogte teruggebracht.

Ook de toren, die ooit op de kapel stond werd in baksteen geconstrueerd. Het schip en de zijbeuk kregen weer een romaanse

dakhelling, terwijl de gotische schipvensters plaats moesten maken voor romaanse. Het tufstenen koor van de kerk werd omstreeks 1400 gebouwd en kreeg in later tijd nog aan de noordzijde een laat gotische sacristie. In het koor is het kruis opgesteld, dat afkomstig is van de in 1945 verwoeste toren. De met snijwerk versierde eiken preekstoel dateert uit 1690.

De grote kanselbijbel is een geschenk van de 'Leeuwarder mannen', die in 1944 tijdens de oorlog door de bezetter in Angerlo te werk gesteld waren, als dank voor de genoten gastvrijheid.

In 1811 werd Angerlo een zelfstandige gemeente. Tot 1 januari 2005 bleef Angerlo een zelfstandige gemeente, die ook de dorpskernen Bahr, Bevermeer, Bingerden, Giesbeek en Lathum omvatte. De gemeente Angerlo maakte aan het eind van de 20ste eeuw deel uit van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen en omvatte een gebied van 30,34 km² (waarvan 2,10 km² water). Thans behoort Angerlo tot de gemeente Zevenaar, dat door de samenvoeging naar oppervlakte twee keer zo groot is geworden.

In de zijbeuk van de kerk worden met grote regelmaat exposities gehouden.

• De kerkgemeenschap

Sinds november 2006 zijn de Hervormde Gemeente van Angerlo, de Hervormde Gemeente van Doesburg en de Gereformeerde Kerk te Doesburg gefuseerd. In het najaar van 2011 zal de Evangelisch-Lutherse Gemeente zich hierbij voegen. De nieuw te vormen kerkgemeenschap heet de "Protestantse Gemeente te Angerlo/Doesburg" en bestaat uit ca. 1300 actieve gemeenteleden, die voor een deel al generaties lang in Angerlo of Doesburg wonen, maar ook een flink aantal is van elders gekomen. Er is daardoor een gemeente ontstaan met een grote pluriformiteit in de geloofsbeleving, hetgeen soms de nodige uitdaging biedt. De laatste jaren is er, door allerlei activiteiten in het kader van gemeenteopbouw, meer gemeenschap gegroeid.

Hoewel de kerkelijke fusie tussen Angerlo en Doesburg zijn beslag heeft gehad, is er nog te weinig het besef gegroeid dat we samen één kerkgemeenschap zijn. Hier is nog veel werk te verrichten waarbij alle werkgroepen c.q. gemeenteleden zich actief moeten inzetten om de fusie tot een succes te laten worden.

Gemeenteopbouw

Begin 2009 heeft de Kerkenraad van de Protestantse gemeente te Angerlo/Doesburg een groep van zes gemeenteleden de opdracht gegeven haar van advies te dienen inzake het profiel dat aan de toekomst van onze kerkgemeenschap ten grondslag

dient te liggen. De adviescommissie is begonnen met zich op het bestaande profiel van onze kerkgemeenschap te beraden. Op basis van gesprekken met een 25-tal sleutelfunctionarissen is de volgende typering tot stand gekomen: de Protestantse gemeente te Angerlo/Doesburg kan omschreven worden als een zoekende, veelvormige kerkgemeenschap met een sterk liturgisch profiel. Dit betekent dat de zondagse viering een centrale plaats inneemt in het functioneren van de kerkgemeenschap. De betrokkenheid bij de viering krijgt in de breedte van de kerkgemeenschap een vertaling naar bemoedigende activiteiten op het gebied van diaconaal, kindvriendelijk en sociaal handelen.

Over het gewenste profiel bestaat een hoge mate van consensus.

De kerkgemeenschap te Angerlo/Doesburg wil een open en gastvrije geloofsgemeenschap zijn, zoekend naar geestelijke groei, met alle ruimte voor dialoog en aandacht voor elkaar. In de (zondagse) vieringen, waarbij ieder een eigen inbreng kan hebben, wordt de kern van de gemeente bevestigd. Pastores zijn niet alleen beschikbaar voor lidmaten maar ook voor buitenstaanders. De kerk is een dienstverlenend instituut dat de behoefte van mensen serieus neemt en in verband brengt met het evangelie. Bij crisissituaties is de kerk merkbaar aanwezig, er is aandacht voor zingeving en het overdragen van normen en waarden. De kerkgemeenschap is - geïnspireerd door de werking van de heilige Geest - zichtbaar in de maatschappij. Zij richt zich, levend uit Gods genade in Jezus Christus, op de wereld dichtbij en veraf en werkt aan heelheid, verzoening, liefde, gerechtigheid en vrede. Zij spreekt zich uit tegen hetgeen Gods schepping bedreigt. De kerk zoekt samenwerking met andere kerkgenootschappen en maatschappelijke organisaties en streeft er naar kerkgrenzen geen belemmering te laten zijn bij het realiseren van gezamenlijke activiteiten.

Dit 'handen en voeten geven' is geen eenvoudige opgave. Het vraagt om een twee sporen beleid:

- Enerzijds wordt gewerkt aan een aantal condities die nodig zijn om voortgang te kunnen blijven boeken. Het gaat hierbij om maatregelen van de Kerkenraad om het veranderingsproces beter aan te sturen en de organisatie van onze kerkgemeenschap meer transparant en doelmatig te maken.
- Anderzijds zal in de komende jaren consequent gewerkt moeten worden aan het afstemmen van onze kerkelijke activiteiten op onze missie en het in lijn brengen van deze activiteiten met ons profiel. Het betreft hier het Beleidsplan 2011-2015. Hieraan wordt tot op de dag van vandaag hard gewerkt.

• De kerkdiensten

De kerkdiensten vormen de centrale plaats voor het luisteren naar Gods Woord en het vieren van de sacramenten. Bij de woordverkondiging wordt niet alleen veel waarde gehecht aan de exegese, maar ook aan de opbouw van de geloofsbeleving voor de dagelijkse praktijk. Het vieren wordt daarnaast meebelevd in de gebeden, de liederen en de kerkmuziek.

Al geruime tijd geleden is besloten ook de kinderen welkom te heten aan de Tafel van de Heer.

Via de kerktelefoon kunnen ouderen in onze gemeente en bewoners van het woonzorgcentrum 'IJsselzicht' de vieringen meebelevén. Bij avondmaalsdiensten wordt een diaken uit de kerk afgevaardigd naar het woonzorgcentrum om samen met de gemeenteleden daar de maaltijd te vieren.

De kerkdiensten in de Martinikerk te Doesburg worden door ongeveer 100 personen bezocht. Voor iedere viering is er een gedrukte orde van dienst. De Cantorij verleent regelmatig medewerking aan de eredienst. De kinderen gaan naar een eigen ruimte voor de kinderviering, de tieners hebben om de twee weken een eigen viering.

De kerkdiensten in de Galluskerk te Angerlo worden in de regel door ongeveer 30 personen bezocht. Er wordt over het algemeen gewerkt met een orde van dienst en een kleine cantorij verleent met enige regelmaat haar medewerking aan de dienst. In Angerlo zijn geen vieringen voor kinderen en tieners.

In de eredienst (en bij de voorbereiding daarvan) heeft de gemeente, naast de kerkmusici van beide kerken en de predikant(en), een actief aandeel, zoals ambtsdragers, lectoren, de cantorijen en een blazergroep. Muziek wordt als een wezenlijk en substantieel onderdeel van de eredienst gezien en van het kerkelijk leven. Beide cantorijen zingen regelmatig en het oecumenisch koor 'Follow Up' zingt incidenteel; de blazergroep 'Nieuw Leven' uit Angerlo en diverse instrumentalisten verlenen incidenteel hun medewerking.

Naast het Liedboek voor de Kerken wordt gebruik gemaakt van de Evangelische liedbundel, 'Zingend Geloven' en 'Tussentijds'. Daarnaast gebruiken wij de toonzettingen van Willem Vogel en Cor de Jong voor de ordinariumdelen Kyrie en Gloria, Sanctus en Benedictus en Agnus Dei. Onze huidige cantor/organist in de Martinikerk is in het bezit van een bevoegdheidsverklaring I, en de organist van de Galluskerk heeft bevoegdheidsverklaring III.

De werkgroep Kerkmuziek Martinikerk organiseert namens de kerkgemeenschap diensten volgens de Anglicaanse traditie, zoals de Choral Evensong en het Festival of Lessons and Carols. Daarbij wordt samengewerkt met de Anglicaanse Kerk in Nederland.

Regelmatig wordt er in één van de kerken een gezamenlijke dienst gehouden. Incidenteel zijn er speciale gezamenlijke vieringen, zoals oecumenische diensten (Raad van Kerken) en ZWO-diensten en eenmaal per jaar een dienst op het terrein van Landgoed Wielbergen te Angerlo samen met de bewoners van de Stichting Philadelphia.

● Pastoraat

Pastoraat kan omschreven worden als 'omzien naar elkaar', vanuit het verband van de kerk. Belangrijk is de inbedding in de kerkenraad. Het staat dus niet op zichzelf. In de eerste plaats is pastoraat een ontmoeting. Letterlijk: ont-moeting. Bij pastoraat gaat het om relaties.

Het is de warme, menselijke belangstelling die een mens kan aanraken in een kille, individualistische wereld. Er zijn verschillende wegen die tot het doel leiden. Hierdoor is het pastoraat steeds aan verandering onderhevig.

Daarom koos het Samenwerkingsorgaan voor het Pastoraat van de PKN voor de volgende omschrijving:

Pastoraat is dienst aan mensen met het oog op de zingeving van hun leven in het perspectief van het Rijk Gods.

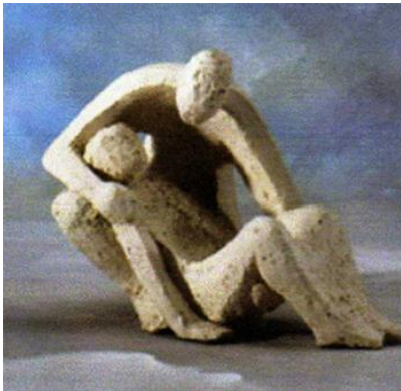
Pastoraat is dus dienstverlening aan mensen in de context waarin zij leven en werken.

Het grootste deel van het pastoraat speelt zich binnen de gemeente af:

"het gemeentepastoraat". De uitdaging is om een goed evenwicht te vinden tussen gemeentepastoraat en pastoraat aan mensen buiten de kerk.

In het beleidsplan wordt onder pastoraat verstaan 'het aangaan van een helpende relatie met mensen in het licht van het evangelie en in verbondenheid met de gemeente'. Het is altijd een driehoek mens - God - mens, waarbij je samen als gesprekspartners staat in de sfeer van Gods bevrijdende liefde.

Pastorale zorg wordt ongevraagd aangeboden, maar wordt natuurlijk ook gevraagd gegeven. Het kan daardoor een activiteit zijn van de gehele kerkgemeenschap. De werkgroep Pastoraat werkt nauw samen met de predikant(en).

'Mijn zorg - jouw zorg'
van Jannie Slingerland

• Diaconaat

Het Diaconaat omvat in de ruimste zin van het woord alle werk dat door de gemeente wordt gedaan tot opbouw en uitbouw van de gemeente, zowel door hen die ambtelijk daartoe zijn geroepen als door leden van de gemeente. Diaconaat begint al in het Bijbelboek Genesis, waar God mensen vraagt zorg te dragen voor mens, dier en plant. In het Nieuwe Testament vraagt Jezus een andere mentaliteit van mensen. Zijn aandacht en zorg gaat uit naar mensen die in de ogen van veel anderen weinig of niets betekenen, zoals melaatsen, blinden, lammen en stommen. De eerste christelijke gemeente geeft dan ook aandacht aan vergeten mensen, zoals gevangenen, zieken en armen. De twee kernwoorden van het diaconaat komen hieruit voort: gerechtigheid en barmhartigheid.

Diaconaat gaat verder dan onze landsgrenzen. Wereldwijd verkeren mensen in nood. De aandacht van het diaconaat richt zich op vier hoofdthema's. Missionair werk in binnen- en buitenland, zorg voor armen in binnen- en buitenland. Al onze activiteiten en collectiedoelen zijn onder te brengen bij één (of meerdere) van deze thema's. In de Protestantse Gemeente te Angerlo/Doesburg zijn we diaconaal actief vanuit de hierboven gegeven uitgangspunten. Dit samen met onze gemeenteleden.

Organisatorisch hebben de diakenen o.a. een taak bij het dienen aan de Tafel van de Heer, in de Paasnacht, bij speciale kerst- en paasvieringen voor de ouderen en het Paasontbijt voor de hele gemeente. Andere activiteiten zijn o.a. een reisje voor de ouderen, de bloemengroet, koffie-instuif en het giftenbeleid. Op het gebied van Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO) wordt, in een werkgroep, samengewerkt met de kerken in Doesburg.

• Kinderen en Jeugd

In haar concept beleidsplan "Verbreden en Verdiepen" wordt de volgende doelstelling nagestreefd:

Ons doel is dat we onze kinderen helpen op te groeien tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen, die vanuit het christelijk geloof als zingeving hun plek in de wereld invullen, gedragen door de relatie met God en in verbinding met de geloofsgemeenschap. De keuze is gemaakt om het jeugdwerk in onze gemeente op twee hoofdlijnen te verankeren:

1. het verdiepen van geloof
2. het verbreden van contact binnen en buiten de kerkgemeenschap.

Een persoonlijk geloof in God en eigen zingevingkader kunnen pas ontstaan als aan de voorwaarden voor groei en ontwikkeling is voldaan.

Dit persoonlijk geloof en een relatie met God is een geheim dat niet af te dwingen valt, maar waar wij wel de juiste voorwaarden voor willen scheppen om het te verdiepen.

Dit is vergelijkbaar met het laten opgroeien van een boom: wij geven de levenskracht niet, maar kunnen wel de omstandigheden zo maken dat deze groei plaats kan vinden.

Verbreiding vindt plaats op drie niveaus: op het persoonlijk niveau (kennis, relatie, doen en beleving), het niveau van de relaties binnen onze geloofsgemeenschap en als derde niveau het samenwerken met andere kerken en jongerenwerk. Eenmaal gegroeid kunnen daar de bladeren en vruchten uit voort komen: persoonlijke groei en ontwikkeling in karakter en geloof. Daarnaast de houding om zorg te willen dragen voor de naaste omgeving en de schepping als groter geheel. Een grote groep van vrijwilligers geeft (bege)leiding aan een breed palet van activiteiten zoals, creche, kinder- en tienervering, basiscatechese en verschillende vormen van clubactiviteiten.

• **Ontmoeting en Bezinning**

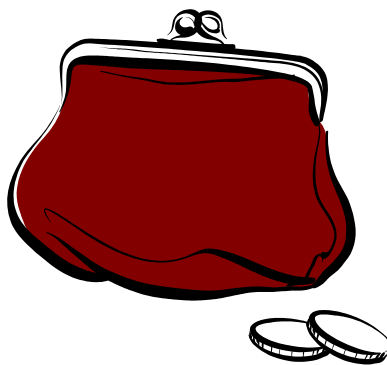
De werkgroep Ontmoeting en Bezinning bevordert de ontwikkeling, vorming en toerusting van gemeenteleden in samenwerking met andere kerken of instanties, het organiseren van activiteiten met een informatief of educatief karakter rond kerkelijke en maatschappelijke onderwerpen.

De nadruk moet liggen op het ingaan op vragen die in onze gemeente leven. Daarnaast zullen we ons meer toeleggen op het ontmoeten van elkaar in allerlei vormen. Hierdoor kunnen we, door samen dingen te beleven, elkaar beter leren kennen.

De Protestantse Gemeente te Angerlo/Doesburg is een pluriforme gemeente. De werkgroep stelt zich ten doel "een brede groep gemeenteleden iets te bieden over zingeving, spiritualiteit en samenhang in de samenleving".

Als zoekende gemeente moeten we niet bang zijn grenzen te overschrijden, zowel naar buiten als naar binnen.

Ieder jaar wordt door het samenwerkingsverband van de Protestantse Gemeenten Drempt & Oldenkeppel, Lathum & Giesbeek en de Remonstrantse Gemeente Doesburg en omgeving, een programmaboekje uitgegeven waarin de activiteiten voor het komende seizoen worden vermeld. Het bevat een grote diversiteit aan onderwerpen op het gebied van geloofsbeleving en verdieping, cursussen en gesprekskringen. De avonden worden door de eigen predikanten en gastsprekers voorbereid.

• **Financiën en Beheer**

De kerkrentmeesters streven naar een sluitende begroting. Om daar te komen zullen er een aantal strategische keuzes moeten worden gemaakt. Vanuit de financiële invalshoek informeert het college van kerkrentmeesters de kerkenraad over mogelijke keuzes en keuzemomenten.

Onze gemeente is in het bezit van twee monumentale kerkgebouwen, het Maartenshuis, de Wehmerhof en een pastorie in Angerlo. Afgelopen jaar is samen met de 'Stichting Oude Groninger Kerken' een onderzoek gedaan naar allerlei aspecten die hier aan raken. De kerkrentmeesters werken aan een advies op langere termijn aan de kerkenraad en uiteraard ook aan onze gemeenteleden.

Met een nieuwe opzet van de Actie Kerkbalans proberen de kerkrentmeesters op een meer aansprekende wijze onze kerkleden te inspireren om hun bijdrage te continueren of te verhogen. Dit heeft geresulteerd in een positief resultaat aan financiële toezegging voor het komende jaar.

Tijdens verschillende speciale evenementen in onze monumentale kerkgebouwen, zoals de jaarlijkse bazaar en kerkrondeleidingen in de zomerperiode, worden jaarlijks door de grote groep vrijwilligers aanzienlijke geldbedragen binnengehaald bestemd voor het onderhoud van deze gebouwen.

Communicatie is bij dit alles zeer belangrijk. Alle groepen, die een relatie hebben met het College van kerkrentmeesters zijn geïnventariseerd en toegewezen aan een lid van het college.

• De organisatie

Kerkenraad

De kerkenraad is het hoogste orgaan binnen de kerkelijke gemeenschap en uit dien hoofde dan ook verantwoordelijk voor alle genomen besluiten van de onderliggende werkgroepen en het moderamen. In de kerkenraad hebben alle ambtsdragers zitting. De kerkenraad vergadert minimaal 4 keer per jaar. De cantor-organist neemt als adviseur op zijn vakgebied deel aan de kerkenraadsvergadering.

Kleine kerkenraad

De kleine kerkenraad geeft binnen de kerkelijke organisatie leiding aan het leven en werken in de gemeente. De kleine kerkenraad heeft de volgende colleges en werkgroepen: Pastoraat, Diaconaat, Erediensten, Ontmoeting en Bezinning, Kinder- en Jongerenwerk, Oecumene, Publiciteit en Communicatie, Beleidsontwikkeling en Integratie en Financiën & Beheer. In de regel vertegenwoordigen de voorzitters de werkgroep / het college in de kleine kerkenraad. De kleine kerkenraad vergadert 8 keer per jaar.

Moderamen

Het moderamen vormt het dagelijks bestuur van de gemeente. Het is verantwoordelijk voor het voorbereiden van de vergaderingen van de kerkenraad en kleine kerkenraad. Het moderamen bestaat uit de volgende ambtsdragers: Voorzitter en scriba van de kerkenraad, de predikant(en), de voorzitter van het college Financiën en Beheer en de voorzitter van het college Diaconaat.

Met behulp van een periodieke gemeentebrief, de abonnementen op het regionale kerkblad 'Kerkleven', de website <http://www.pkn-angerlodoesburg.nl/> en gemeenteavonden wordt de communicatie met en naar de gemeenteleden zo goed mogelijk vorm gegeven.

• Links

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Angerlo;>

[http://www.martinikerkdoesburg.nl/;](http://www.martinikerkdoesburg.nl/)

[http://www.stidomu.nl/;](http://www.stidomu.nl/)

[http://www.vvdoesburg.nl/;](http://www.vvdoesburg.nl/)

[http://www.landgoedwielbergen.nl/index.html.](http://www.landgoedwielbergen.nl/index.html)